

РЕШЕНИЕ

№ 1387

гр. Русе, 10.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – РУСЕ, XIV ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на единадесети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Милен Ив. Бойчев

при участието на секретаря А.П.Х.
като разгледа докладваното от Милен Ив. Бойчев Гражданско дело № 20214520102961 по описа за 2021 година

за да се произнесе, съобрази:

Предявени са искиове с правно основание чл. 26, ал.1 пр.1 ЗЗД, чл.124, ал.1 ГПК вр. чл. 143 ЗПП и чл. 55, ал.1 пр.1 ЗЗД вр. чл. 146 ЗЗП.

Постъпила е искова молба от Б. Й. Т. и К. М. Т. срещу „Юробанк България“ АД, в която се твърди, че между първия ищец като кредитополучател и втория като поръчител и „Алфа банк“ АД, вляла се в ответната банка е сключен договор за кредит № *** от 28.11.2007г., по силата на който ищецът е усвоил кредит в размер на 45 000 евро за срок от 360 месеца. Съгласно чл.4, ал.1 от Договора, за първите 15 години от срока на кредита кредитополучателят заплаща фиксирана лихва в размер на 6.2% годишно, а за останалия срок на издължаване на кредита – по договаряне с Банката. В чл. 5 от договора е предвидено, че кредитополучателят дължи през първата година от срока на договора такса за управление на кредита в размер на 1 % върху размера на разрешенния кредит, но не по-малко от 100 евро и платима при подписване на договора, а през останалия период от срока на действие на договора 0,5% върху остатъчния размер на разрешенния кредит, но не по-малко от 10 евро.

На 07.12.2009г. ищецът и ответната банка са сключили Анекс № 1 към Договор за кредит № ***/2007г., с който са се споразумели, че вземането на

Банката по договора, включващо редовна главница, просрочена главница, наказателна лихва върху просрочена главница да бъде трансформирано в редовна главница. Страните са постигнали съгласие срокът за погасяване на кредита да се удължи до 07.06.2038г., включващ 6 месеца гратисен период - от 07.01.2010г. до 07.06.2010г. вкл., през който ще се заплащат само лихвите по кредита. Погасяването на кредита ще се извърши на 336 равни месечни вноски, съгласно погасителен план. Макар банката и кредитополучателят да не са се договорили за промяна на приложимата договорна лихва, след сключването на споразумението банката едностранно е повишила възнаграждението си от 6, 2 % годишно на 7 % годишно.

На ***г. ищецът и банката са сключили Анекс № 2 към договор за кредит, с който са се споразумели, че считано от 24.01.2011г. към редовната и просрочена главница с неконкретизиран от банката размер се добавят дължимите лихви – редовни, просрочени и наказателни. Общият размер на вземането се определя в погасителен план, който се генерира автоматично. С подписването на Анекс № 2 договореният лихвен процент върху ползвания кредит се променя по съгласие на страните, като за усвоените суми по кредита кредитополучателят ще заплаща годишна лихва в размер на 7 %.

На ***г. между страните е сключен Анекс № 3 към договор за кредит № ***/2007г. С Анекс № 3 страните са постигнали съгласие, че считано от ***г. главницата по кредита се преоформя като към нея се добавят лихва върху редовната главница, просрочена лихва и наказателна лихва. Уговорено е, че срокът за погасяване на кредита се удължава до 27.06.2046г.

На 02.02.2017г. между страните е сключено допълнително споразумение към договор за кредит № ***/2007г., по силата на което е уговорено, че договорната лихва се формира от фиксирана надбавка в размер на 5, 95 % и референтният бенчмарков индекс 6 месечен ЮРИБОР, който към датата на подписване на допълнителното споразумение е в размер на – 0,234 %. Договорено е, че когато стойността на пазарният индекс е отрицателна, се приема, че той има нулева стойност.

На 12.03.2019г. между Б. Т. и К. Т. и ответната банка е подписано допълнително споразумение към договор № ***/2007г. По силата на чл. 1 от споразумението, считано от първата падежна дата на месечна вноска след сключване на споразумението, договорната лихва се определя от референтен лихвен процент на банката, именуван „ПРАЙМ“, който към датата на

споразумението е в размер на 1, 20 % плюс фиксирана надбавка от 2, 05 %. Предвидено е, че референтният лихвен процент ПРАЙМ се определя от вътрешнобанковият орган „Комитет по активите и пасивите“ /АЛКО/ съгласно методология на банката, която се публикува на интернет страницата на кредитора и представлява Приложение № 1 към споразумението.

На 02.09.2008г. между ищеца Б. Т. и „Алфа банк“ е сключена втора кредитна сделка по договор № ***/2008г., по силата на която на ищеца е предоставен кредит в размер на 67 000 евро за срок от 360 месеца, с крайна падежна дата 02.08.2038г. Ищцата К. Т. е поела задължението да отговаря в качеството на поръчител по договора. Съгласно чл.4.1 от Договора, за първата година от срока на кредита кредитополучателят заплаща фиксирана лихва в размер на 3.9 % годишно, а за останалия срок на издължаване на кредита възнаградителната лихва се определя с плаващ лихвен процент в размер на дванадесетмесечен ЮРИБОР плюс надбавка от 2%. Съобразно чл. 5 от договора, кредитополучателят дължи такса за управление и обработка на кредита, която за първата година от срока на договора е на стойност 1 % върху размера на разрешения кредит, но не по-малко от 100 евро и е платима при подписване на договора. За останалия период от срока на действие на договора е 0,6% върху остатъчния размер на разрешения кредит, но не по-малко от 10 евро.

На ***г. към Договор за кредит № ***/2008г. банката и кредитополучателят са сключили Анекс № 1, с който страните са направили следните допълнения на условията по договорът за кредит: Съгласно чл. 1 от Анекса вземането на Банката по договора, включващо редовна главница, просрочена главница, наказателна лихва върху просрочена главница да бъде трансформирано в редовна главница. С разпоредбата на чл. 2 от Анекса, страните са се договорили срокът за погасяване на кредита да се удължи до 26.11.2039г., включващ 12 месеца гратисен период, през който ще се заплащат само лихвите. Погасяването на кредита ще се извърши на 348 равни месечни вноски, съгласно погасителен план. Погасителният план се актуализира от банката в началото на всяка следваща календарна година.

На ***г. между страните е сключен Анекс № 2 към Договор за кредит № ***/2008г., с който страните са се споразумели, че считано от 24.01.2011г., към редовната и просрочена главница в размер на 68 294.89 Евро, се добавят дължимите лихви – редовни, просрочени, наказателни. Общият размер на

вземането се определя в Погасителен план, който се генерира автоматично. С подписването на Анекс 2 договореният лихвен процент върху ползания кредит се променя, като за усвоените суми по кредита Кредитополучателят ще заплаща годишна лихва в размер на 3.9% + 12месечен ЮРИБОР. Срокът за погасяване на кредита се удължава до 24.01.2042г., на 360 месечни вноски, като първата е на 04.02.2012г.

На ***г. между Б. Т., К. Т. и ответната банка е подписано допълнително споразумение към договор № ***/2008г. По силата на чл. 1 от споразумението, считано от първата падежна дата на месечна вноска след сключване на споразумението, договорната лихва се определя от референтен лихвен процент на банката, именуван „ПРАЙМ“, който към датата на споразумението е в размер на 0, 650 % фиксирана надбавка от 2, 550 %. Предвидено е, че референтният лихвен процент ПРАЙМ се определя от вътрешнобанковият орган „Комитет по активите и пасивите“ /АЛКО/ съгласно методология на банката, която се публикува на интернет страницата на кредитора и представлява Приложение № 1 към споразумението.

Ищците считат, че капитализациите на лихви, извършени с анексите към двата договора за кредит не са произвели правно действие, тъй като те са извършени в нарушение на забраната за анатоцизъм в отношенията между търговци и граждани. Клаузите с които това било уговорено се явявали нищожни поради нарушение на чл. 10, ал. 3 във вр. с чл. 26, ал. 1 ЗЗД.

Недължими били и таксите за управление на двата кредита, с които ответната банка се е обогатила. Банката, като икономически по-силната страна в договорните правоотношения, е наложила въпреки изискванията на добросъвестността и в ущърб на потребителя заплащането на такси за управление и обработка на кредитите, независимо от обстоятелството, че при самото сключване на всеки от двата договора по силата на чл. 5 от същите на нея ѝ е заплатена такса за управление в размер на 1 % върху размера на разрешения кредит. Заплащането на многократни такси за извършването на едно и също действие водело до неоснователно обогатяване на кредитора и противоречи на общия принцип, забраняващ получаването на престация без правно основание. Следвало да се има предвид, че възнаградителната лихва включва освен печалбата на търговеца и неговите разходи по администрирането на кредита, поради което е лишено от основание заплащането на такса за администрирането на кредита. Също така, по

икономическата си природа таксите покриват материално-техническите и административните разходи на правоимащото лице за оказана от него услуга или осъществявана от него дейност. Вземането по чл. 5 от процесните договори за такса за управление на кредита е средство за неоснователно обогатяване на банката - кредитор, тъй като на първо място, срещу него тя не оказва услуга на потребителя. Срещу таксата за управление потребителят не получава никаква престация под материална или интелектуална форма, за да дължи заплащането на цена. На следващо място, тази такса не обезвъзмездява и конкретно определени административни разходи срещу извършваните от него действия по администриране на кредита. Цената която получава банката е формулирана в абсолютен размер от 0,5% върху остатъчната главница по договор № ***/2007г. и в размер на 0,6 % върху остатъчната главница по договор № ***/2008г. от 02.09.2008г., т.е. не се формира на база на действително извършените от банката разходи по осъществяване на дейността по кредитирането.

На следващо място, банката не спазвала уговореният с Договор № ***/2008г. механизъм за определяне на договорната лихва чрез прилагане на 12 месечният ЮРИБОР и фиксираната към него надбавка от 2 %, вследствие на което е получила без правно основание възнаградителна лихва в размер на 3829.22 евро.

Ищците считат, че с допълнително споразумение от 12.03.2019г. към договор № ***/2007г. и с допълнително споразумение от ***г. към договор № ***/2008г. банката неравноправно е наложила на потребителя възнаградителната лихва да се определя посредством плаващата компонента ПРАЙМ. Уговореният с процесните допълнителни споразумения референтен лихвен процент ПРАЙМ съставлявал неравноправна уговорка, защото методологията, въз основа на която се променя възнаградителната лихва не отговаря на изискванията за яснота и прозрачност, регламентирани в чл. 147, ал. 1 от ЗЗП, тъй като в нея са включени лихвообразуващи фактори, които един среден потребител, относително осведомен и в разумни граници наблюдателен и съобразителен не може да прецени, а за тяхната преценка се изискват специални икономически познания и опит. Промяната на цената на кредита не настъпва автоматично, а е в субективната власт на кредитора, който чрез свой вътрешен орган Комитет по активите и пасивите взема решение дали и кога да увеличи в свой интерес лихвените равнища.

Моли се при формиране на правните си изводи, съдът да съобрази практика на СЕС, според която установяването по съдебен ред на неравноправността на договорна клауза поначало трябва да води до връщането на потребителя в правното и фактическо положение, в което той би се намирал при липсата на тази клауза. От тук СЕС извеждал задължителното разрешение, че задължението на националния съд да изключи действието на неравноправната договорна клауза, която налага плащането на суми, оказали се недължими, по принцип поражда съответния реституционен ефект по отношение на тези суми. С оглед на установената от СЕС практика, можело да се приеме, че, уреденият в чл. 110 ЗЗД общ петгодишен давностен срок не е започнал да тече от моментът, в който ищецът е извършвал престации, които са били лишени от правно основание. Съобразно задължителните разрешения на СЕС, този петгодишен срок, имащ за правен ефект погасяване на процесуалното право на иск на кредитополучателят да иска реституция на неоснователно получените от банката имуществени блага е започнал да тече от моментът, в който той е узнал, че в сключеният от него договор за кредит обективира неравноправни клаузи. Кредитополучателят узнал през 2021г. за неравностойните договорни клаузи и образувал настоящето производство. От този момент е започнала да тече погасителната давност, а не от моментът, визиран в нормата на чл. 114, ал. 1 ЗЗД, която следва да остане неприложена като противоречаща на нормативен акт от по-висш ранг, а именно на Директива 93/13, която е с примат над националното законодателство.

Предвид на изложеното, се моли да бъде постановено съдебно решение, с което:

1. Да се **прогласи нищожността** на клаузите на чл. 5 от договор № ***/2007г. и на чл. 1, ал. 5, на чл. 1, ал. 6, на чл. 1, ал. 7 и на чл. 4, ал. 1 от допълнително споразумение от 12.03.2019г. към договор № 575***/2007г.

2. Да се признае за установено в отношенията между ищите и ответната банка, че кредитополучателят **не дължи** 5 491.05 евро, съставляващи капитализирани към главницата редовни, просрочени и наказателни лихви, от които 1883.95 евро, прибавени към главничния дълг след сключването на Анекс №2 от ***г. към договор № *** и 3 607.10 евро, прибавени към главничния дълг след сключването на Анекс № 3 от ***г. към договор № ***. След допуснатото изменение на иска, същият е предявен за

сумата от **7108,19 евро**.

3. Да се осъди ответната банка **да заплати** на ищеца Б. Й. Т. сумата от 1264.43 евро, представляваща заплатена от него в периода от м. 05.2016г. до м.04.2021г. договорна лихва върху сумата от 5 491.05 евро, съставляващи капитализирани без правно основание към главницата по договор за кредит № *** от 28.11.2007г. редовни, просрочени и наказателни лихви, ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното изплащане на главничния дълг. След допуснатото изменение на иска, същият е предявен за сумата от **1340,88 евро**.

4. Да се осъди ответната банка **да заплати** на ищеца Б. Й. Т. **678.24 евро**, съставляващи платени през периода от 29.05.2016 до 19.02.2020г. такси за управление по чл. 5 от договор № *** от 28.11.2007г., ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното изплащане на главничния дълг.

5. Да се **прогласи нищожността** на клаузите на чл. 5 от договор № ***/2008г. и на чл. 1, ал. 5, на чл. 1, ал. 6, на чл. 1, ал. 7 и на чл. 4, ал. 1 от допълнително споразумение от ***г. към договор № ***/2008г.

6. Да се признае за установено в отношенията между ищите и ответната банка, че кредитополучателят **не дължи**: 5 607.71 евро, съставляващи капитализирани към главницата редовни, просрочени и наказателни лихви, от които 770.34 евро, прибавени на ***г. към главничния дълг със сключването на Анекс 1 от ***г. към Банката по договор за кредит № ***/2008г., 1 847.07 евро, прибавени на 24.01.2011г. към главничния дълг след сключването на Анекс 2 от ***г. към Банката по договор за кредит № ***/2008г. и 2 990.30 евро прибавени на 04.07.2014 г към главничния дълг след сключването на Анекс 2 от ***г. към Банката по договор за кредит № ***/2008г. След допуснатото изменение на иска, същият е предявен за сумата от **8 206,50 евро**.

7. Да се осъди ответната банка **да заплати** на ищеца Б. Й. Т. сумата от 955.59 евро, представляваща заплатена от него в периода от м. 05.2016г. до м.04.2021г. договорна лихва върху сумата от 5 607.71 евро, съставляващи капитализирани без правно основание към главницата по договор за кредит № ***/2008г. редовни, просрочени и наказателни лихви, ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното изплащане на главничния дълг. След допуснатото изменение

на иска, същият е предявен за сумата от **1096,27 евро**.

8. Да се осъди ответната банка **да заплати** на ищеца Б. Й. Т. сумата от 3829.22 евро, съставляваща платена без правно основание в периода от 03.11.2008г. до 27.03.2021г. възнаградителна лихва над първоначално уговорената с договор за кредит № ***/2008г. цена на кредита, ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното изплащане на главничния дълг. След допуснатото изменение на иска, същият е предявен за сумата от **8716,87 евро**.

9. Да се осъди ответната банка **да заплати** на ищеца Б. Й. Т. сумата от 133.44 евро, съставляваща платена през периода от 02.06.2016 до 21.08.2020г. без правно основание такса за управление на кредита по чл. 5 от договор за кредит № ***/2008г. , ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното изплащане на главничния дълг. След допуснатото изменение на иска, същият е предявен за сумата от **146,44 евро**.

В срока по чл. 131 ГПК, ответната банка е депозирала отговор на исковата молба, с който: На първо място счита, че исковете в частта, с която се иска съдът да установи, че не се дължат определени суми са недопустими с оглед заявените от ищите факти и обстоятелства, на които основават тази част от своите искови претенции. Съгласно чл. 76, ал. 2 ЗЗД, тези вземания били погасени приоритетно в първия възможен момент с първите погасителни вноски след капитализирането на лихвите. Според приложимата в случая и задължителна съдебна практика и правната доктрина, липсвал правен интерес от предявяване на установителен иск, когато за ищеца е налице пряката възможност да предяви спорното материално право чрез осъдителен или конститутивен иск. В тези случаи, спрямо материалните права, които могат да бъдат предмет на осъдителен иск, установителният иск е субсидиарна форма на защита, респ. последният следва да се приеме за недопустим. Предявяването на тази установителна претенция по този ред предполага ненадлежно упражняване правото на иск и очевидно цели неправомерно заобикаляне на правилата за погасителната давност по чл. 110 и сл. ЗЗД

На следващо място, при условията на евентуалност, ако отрицателните установителни искове бъдат счетени за допустими, ответникът твърди, че те са неоснователни, като ги оспорва както по основание, така и по размер. Не

оспорва, че между Банката и ищците са подписани двата договора за кредит, вкл. анексите и допълнителните споразумения към тях, описани в исковата молба. В исковата молба, обаче, било пропуснато да се отбележи, че освен посочените документи, страните са подписали и много други документи, които имат отношение към кредитното правоотношение и които се посочват.

Ответникът счита, че не е налице твърдяната от ищцовата страна неравноправност на клаузи от договорите за кредит, нито на такива клаузи от допълнителните споразумения, в подкрепа на което становище излага подробни съображения. Ищците подписали множество допълнителни споразумения, в които за различните периоди от действието им са договаряни различни лихвени проценти, вкл. различни референтни лихвени проценти. За да се стигне до подписването на всеки анекс и всяко допълнително споразумение те са подавали искания, които са възпроизведени в анексите. Със всяко следващо споразумение ищците са приемали приложението на нов погасителен план, който по правната си същност е договор. Ако с него се променя размерът на вече уговорената с договора месечна вноска (главница + лихва + срок) това е уговорка, която има силата на анекс. Като договор съгласно чл.20а ЗЗД, този нов погасителен план обвързва страните със силата на закон. На още по-силно основание, всяко двустранно подписано допълнително споразумение и анекс уреждат между страните промяната в уговорения между тях лихвен процент, вкл. относно метода на определянето му. С оглед на това, ако се установят платени повече суми за лихви в сравнение с първоначално уговореното, те са в резултат на подписване на анекси/допълнителни споразумения, а не в резултат на едностранна промяна, от страна на банката.

Страните са уговаряли освен фиксиран лихвен процент по договорите, така и променлив такъв, който е договарян конкретно с допълнителни споразумения. Оспорва се да е налице която и да е от хипотезите на 143 ЗЗП при постигане на уговорките за определяне на променливата договорна лихва, които уговорки се твърди, че са напълно допустими и законосъобразни.

Оспорва се с подписването на процесните анекси и споразумения да е налице анатоцизъм. Получената нова главница е в размер и по съгласие на двете страни по договора и в резултат от отстъпки от страна на банката. Дори съдът да приемел, че в случая е налице анатоцизъм, то ответникът счита, че той е допустим в отношенията на страните по търговска сделка, ако е налице

съгласие и на двете страни, както е в случая. И не на последно място се счита, че дори да се приеме, че банката неправомерно е извършила капитализиране на лихви, то това не означавало, че същите са недължими.

Оспорва се и становището на ищците за неравноправния характер на разпоредбите от двата договора уговарящи дължимостта на месечни такси за управлението на кредитите.

Оспорват се по размер и всички осъдителни искове.

В условията на евентуалност, ответникът прави възражение за прихващане - ако се признае, че кредитополучателят не дължи главница в размер на капитализираните лихви (5 491.05 евро по ДК ***/2007 и 5 607.71 евро по ДК ***/2008) да се отхвърлят като неоснователни осъдителните искове за възнаградителни лихви върху капитализираните суми (1264.43 евро по ДК ***/2007 и 955.59 евро по ДК ***/2008), такси управление (678.24 Евро по ДК ***/2007 и 133.44 евро по ДК ***/2008) и възнаградителна лихва над първоначално уговорената (3829.22 евро по ДК ***/2008), като се приеме, че тези суми са погасявали просрочените възнаградителни лихви, които са отнесени като капитализирани към главницата, като между тях се извърши прихващане.

Ответникът прави и възражение за погасяване на претенциите на ищците по давност. Счита, че в случая следва да намери приложение общата 5 годишна давност и сумите за които са предявени осъдителните искове за повече от 5 години преди предявяване на иска са погасени по давност. Оспорва се становището на ищците в обратния смисъл и се счита, че цитираната от тях практика на СЕС в случая е неприложима и погрешно тълкувана.

Съобразявайки становищата на страните, събраните по делото доказателства по вътрешно убеждение и приложимият закон, съдът прие за установено от фактическа страна следното:

Страните нямат спор, а и се установява от представените писмени доказателства изложената в исковата молба фактическа обстановка относно сключването на двата договора за банкови кредити и последващите към тях анекси. Страните нямат спор по изложените факти, а за тяхното правно значение и последици.

За установяване на извършените плащания по двата договора и как те са отнасяни за погасяване на поетия от ищците дълг, как са формирани

договорните лихви, какви промени са настъпвали в тях, какви такси са събирани по договорите и пр. е изготвена по делото съдебно-икономическа експертиза. Съгласно заключението на същата, по Договор за кредит №***/2007г. за периода от датата на неговото усвояване до датата на постъпване на исковата молба по настоящото дело са постъпили (платени) общо 47 048,52 евро, с които суми са погасени главница в размер на 14 543,94 евро, договорна лихва върху редовна главница в размер на 30 361,59 евро, наказателна лихва/обезщетение за забава в размер на 662,18 евро, годишна такса за управление в размер на 1315,83 евро, такса за предсрочно погасяване в размер на 109,26 евро, такса просрочен кредит 6,22 евро, такса за пакет SMS-известяване 1,45 евро и имуществени застраховки в размер на 48,05 евро.

По Договор за кредит №***/2008г. за периода от датата на неговото усвояване до датата на постъпване на исковата молба по настоящото дело са постъпили (платени) общо 46629,91 евро, с които суми са погасени главница в размер на 11 895,44 евро, договорна лихва върху редовна главница в размер на 31 224,22 евро, наказателна лихва/обезщетение за забава в размер на 970,62 евро, годишна такса за управление в размер на 1086,68 евро, такса за реструктуриране на дълга в размер на 1 011,09 евро, такса просрочен кредит от— 5,11 евро, имуществени застраховки в размер на 436,76 евро.

Към датата на подаване на исковата молба и двата кредита са редовни и по тях няма просрочие.

Вещото лице е посочило (отговор по задача №3), че от извършената, по отношение на Договор №****/2008 г., проверка се установи, че Банката не е спазила договореният с чл.4 лихвен процент в периода от 03.10.2009 г. до 26.12.2011 г., като изменението се дължи на увеличен размер на прилаганата от кредитора надбавка — вместо договорена надбавка от 2 пункта е приложена надбавка в размер на 3,90 пункта. От извършените допълнителни изчисления е установено, че начислената в повече лихва следствие на едностранното увеличение на лихвения процент по кредита за периода от 03.11.2009 г. до 26.12.2011 г. е **1 649,24 евро**. На 24.01.2012г.е извършена капитализация на лихва, покриваща този размер, т.е ако не е било извършено едностранно увеличение на лихвения процент по кредита, то на 24.01.2012г. не е следвало да се извърши капитализация на лихва в размер на 1 649,24 евро, тъй като същата не би била дължима. Сумата в размер на 1 649,24 евро

следва да се счита за част от дължимата/неплатена към датата на исковата молба главница.

Начислената лихва върху капитализираната лихва в размер на 1 649,24 евро до датата на ИМ 01.06.2021г. е в размер на 656,53 евро, а платената 570,76 евро. Налице е разлика между начислена и платена лихва, тъй като на ***г. отново има извършена капитализация на начислени просрочени лихви. Разликата в размер на 85,77 евро между начислената и реално платената лихва отново следва да се счита за част от дължимата/неплатена към 01.06.2021г. главница с оглед направената капитализация. Начислената и платена лихва върху капитализираната лихва в размер на 1 649,24 евро за периода от 01.06.2016 г. до 01.06.2021 г. в размер на 294,89 евро.

Вещото лице е посочило, че извършените капитализации по Договор за кредит №***/2007г. са: на 24.01.2012г. общо капитализирана сума 2423,01 евро, от които: договорна лихва - 1 963,37 евро и наказателна лихва - 1 10,12 евро, на дата *** г. - общо капитализирана сума 4 460,87 евро, от които: договорна лихва - 3 520,35 евро и наказателна лихва - 373,74 евро, на дата 03.02.2017 г. — 224,34 евро(такси). Общият размер на сумите, които Банката е капитализирала по договора от 2007г. са в размер на **7108,19 евро**.

От направената проверка вещото лице е установило, че извършените капитализации по Договор за кредит №***/2008 г. са: на дата 30.11.2009г. общо капитализирана сума 1 023,64 евро, от които: договорна лихва - 769,88 евро и наказателна лихва - 0,46 евро, на дата 24.01.2012г. общо капитализирана сума 2 567,86 евро, от които: договорна лихва -1 999,91 евро и наказателна лихва 80,76 евро, на дата 24.01.2012г. общо капитализирана сума 4 615 евро, от които: договорна лихва - 3 057,86 евро и наказателна лихва - 289,28 евро. Общият размер на сумите, които Банката е капитализирала по договора от 2008г. са в размер на **8206,50 евро**.

Вещото лице е изчислило, че договорната лихва, която Банката е получила по Договор за кредит ***/2007 г. за периода от 04.12.2007г. до 01.06.2021г. върху капитализираните към главницата на 24.01.2012г. договорна и наказателна лихва в общ размер на 2 073,79 евро е **1 075,99 евро**.

Договорната лихва, която Банката е получила по Договор за кредит ***/2007 г. за периода от 01.06.2016 г. до 01.06.2021 г. върху капитализираните към главницата на 24.01.2012 г. договорна и наказателна лихва в общ размер на 2 073,79 евро е **463,32 евро**.

Договорната лихва, която Банката е получила по Договор за кредит ***/2007 г. за периода от 04.12.2007 г. до 01.06.2021 г. върху капитализираните към главницата на *** г. договорна и наказателна лихва в общ размер на 3 894,09 евро е **1 405,87 евро**.

Договорната лихва, която Банката е получила по Договор за кредит ***/2007 г. за периода от 01.06.2016 г. до 01.06.2021 г. върху капитализираните към главницата на *** г. договорна и наказателна лихва в общ размер на 3 894,09 евро е **877,53 евро**.

Договорната лихва, която Банката е получила по Договор за кредит ***/2008 г. за периода от 03.10.2008 г. до 01.06.2021 г. върху капитализираните към главницата на *** г. договорна и наказателна лихва в общ размер на 770,34 евро е **392,53 евро**.

Договорната лихва, която Банката е получила по Договор за кредит ***/2008 г. за периода от 01.06.2016 г. до 01.06.2021 г. върху капитализираните към главницата на *** г. договорна и наказателна лихва в общ размер на 770,34 евро е **141,07 евро**.

Договорната лихва, която Банката е получила по Договор за кредит ***/2008 г. за периода от 03.10.2008 г. до 01.06.2021 г. върху капитализираните към главницата на 24.01.2012 г. договорна и наказателна лихва в общ размер на 2 080,67 евро е **798,62 евро**.

Договорната лихва, която Банката е получила по Договор за кредит ***/2008 г. за периода от 01.06.2016 г. до 01.06.2021 г. върху капитализираните към главницата на 24.01.2012 г. договорна и наказателна лихва в общ размер на 2 080,67 евро е **373,04 евро**.

Договорната лихва, която Банката е получила по Договор за кредит ***/2008 г. за периода от 03.10.2008 г. до 01.06.2021 г. върху капитализираните към главницата на *** г. договорна и наказателна лихва в общ размер на 3 347,14 евро е **854,34 евро**.

Договорната лихва, която Банката е получила по Договор за кредит ***/2008 г. за периода от 01.06.2016 г. до 01.06.2021 г. върху капитализираните към главницата на *** г. договорна и наказателна лихва в общ размер на 3 347,14 евро е **582,16 евро**.

Таксите за управление на кредита, които е получила Банката по Договор за кредит ***/2007 г. са: за целият период на действие на договора до датата на ИМ 01.06.2021 г. са в общ размер на 1 315,83 евро, а за пет години

назад, считано от датата на подаване на исковата молба 0 евро.

Таксите за управление на кредита, които е получила Банката по Договор за кредит ***/2008 г. са: за целият период на действие на договора до датата на ИМ 01.06.2021 г. са в общ размер на 1 086,68 евро, а за пет години назад, считано от датата на подаване на исковата молба 0 евро.

В заключението си вещото лице е посочило, че методологията за ПРАЙМ съдържа ясна и разписана изчислителна процедура(формула), в която се посочват видът, количествените изражения и относителната тежест на отделните компоненти. Методологията не е променяна едностранно от Банката след сключването на допълнителното споразумение, с което е въведена. На интернет страницата на Банката са публикувани методологията и размерът на референтния лихвен процент, който е въведен с нея и същата е подписана от ищите. Конкретният размер на приложимия ПРАЙМ може да се изчисли във всеки един момент въз основа на дадената формула в методологията. Референтният лихвен процент ПРАЙМ е определяема величина при заместване на индексите с техните стойности към даден момент във формулата от методологията за ПРАЙМ и след извършване на аритметичните действия, заложи в нея. В Методологията е включена относителна тежест на всеки от посочените във формулата компоненти и същата или е фиксирана, или се определя по съответната формула. Реално приложената от Банката стойност на ПРАЙМ по Договор №***/2007 г. е: за периода от 19.03.2019 г. до 19.10.2019 г. – 1,20%, за периода от 19.10.2019 г. до 01.06.2021 г. – 0,65%. Реално приложената от Банката стойност на ПРАЙМ по Договор №***/2007 г. е 0,65%.

Промените, които са извършени в лихвения процент по Договор за кредит №223-22/2007 от 28.11.2007 г. са както следва:

- на дата 12.04.2009 г. – от 6,20% на 7,00 %, т.е увеличение с 0,80% - едностранна промяна от страна на Банката без конкретно основание/документ,

- на дата 03.02.2017 г. – от 7,00% на 5,95%, т.е намаление с 1,05% - промяна въз основа на подписано Допълнително споразумение от 02.02.2017 г. към процесния Договор за кредит,

- на дата 19.03.2019 г. – от 5,95% на 3,25%, т.е намаление с 2,70% - промяна въз основа на подписано Допълнително споразумение от 13.03.2019 г. към процесния Договор за кредит,

- на дата 19.10.2019 г. – от 3,25% на 2,70%, т.е. намаление с 0,55% - едностранна промяна въз основа на промяна в стойността на Референтния лихвен процент "Прайм" на банката за обезпечени жилищни кредити в евро.

Според заключението на вещото лице по Договор за кредит №***/2007 г. от 28.11.2007 г. има извършвани намаления на лихвения процент, които са в следствие на подписани Допълнителни споразумения към него, с които се променя лихвения модел по кредита. Вярно е че актуално приложимата лихва по Договор за кредит №***/2007 г. от 28.11.2007 г. е по-ниска от първоначално определената.

Промените, които са извършени в лихвения процент по Договор за кредит №***/2008 от 02.09.2008 г. са както следва:

- на дата 03.10.2009 г. – увеличена е договорената надбавка от 2% на 3,90% - едностранна промяна от страна на Банката без конкретно основание/документ,

- на дата 01.01.2010 г. – от 6,78% на 5,15%, т.е. намаление с 1,63% - промяна въз основа на промени в стойността на 12M Euribor,

- на дата 01.01.2011 г. – от 5,15% на 5,42%, т.е. увеличение с 0,27% - промяна въз основа на промени в стойността на 12M Euribor,

- на дата 01.01.2012 г. – от 5,42% на 5,87%, т.е. увеличение с 0,45% - промяна въз основа на промени в стойността на 12M Euribor,

- на дата 01.01.2013 г. – от 5,87% на 4,44%, т.е. намаление с 1,43% - промяна въз основа на промени в стойността на 12M Euribor,

- на дата 01.01.2014 г. – от 4,44% на 4,47%, т.е. увеличение с 0,03% - промяна въз основа на промени в стойността на 12M Euribor,

- на дата 01.01.2015 г. – от 4,47% на 4,23%, т.е. намаление с 0,24% - промяна въз основа на промени в стойността на 12M Euribor,

- на дата 01.01.2016 г. – от 4,23% на 3,96%, т.е. намаление с 0,27% - промяна въз основа на промени в стойността на 12M Euribor,

- на дата 01.01.2017 г. – от 3,96% на 3,82%, т.е. намаление с 0,14% - промяна въз основа на промени в стойността на 12M Euribor,

- на дата 01.01.2018 г. – от 3,82% на 3,71%, т.е. намаление с 0,11% - промяна въз основа на промени в стойността на 12M Euribor,

- на дата 01.01.2019 г. – от 3,71% на 3,78%, т.е. увеличение с 0,07% - промяна въз основа на промени в стойността на 12M Euribor,

- на дата 01.01.2020 г. – от 3,78% на 3,66%, т.е. намаление с 0,12% -

промяна въз основа на промени в стойността на 12M Euribor,

- на дата 27.08.2020 г. – от 3,66% на 3,20%, т.е. намаление с 0,46% - промяна въз основа пописано Допълнително споразумение от *** г., с което се променя лихвения модел по кредита, съгласно който лихвеният процент се формира като сбор от Референтния лихвен процент "Прайм" на банката за обезпечени жилищни кредити в евро и надбавка в размер на 2,55 пункта.

По Договор за кредит №***/2008 г. от 02.09.2008 г. има извършвани намаления на лихвения процент, които са следствие на промени в стойностите на 12M Euribor и следствие на подписано Допълнително споразумение към него, с което се променя лихвения модел по кредита, но е необходимо да се отбележи, че с Анекс №1 двустранно се увеличава размера на първоначално договорената надбавка с 1,90%. Не е вярно, че актуално приложимата към датата на ИМ лихва по Договор за кредит №***/2008 г. от 02.09.2008 г. е по-ниска от първоначално определената, тъй като първоначално определената лихва след изтичане на промоционалния период е следвало към датата на ИМ да бъде в размер на 1,498 % (2 % надбавка + „-0,502“ 12M Euribor), а предвид подписаните Анекси/Допълнителни споразумения същата е била в размер на 3,20%. Вярно е, че актуално приложимата към датата на настоящото заключение лихва по Договор за кредит №***/2008 г. от 28.11.2007 г. е по-ниска от първоначално определената, тъй като първоначално определената лихва следва да е в размер на 5,316%, а актуалната е в размер на 3,20%.

Размерът на възнаградителната лихва, заплатена в повече поради увеличение на лихвения процент, която се дължи само на едностранни изменения в лихвения процент по ДК ***/2008 за периода от 03.11.2008 г. до 27.03.2021 г. е 558,99 евро, а във вариант за период 5 г. преди подаване на исковата молба – от 01.06.2016 г. до 01.06.2021 г. в размер на 294,89 евро.

Към 27.03.2021 г. и към 01.06.2021 г. е налице задължение за редовна главница, формирано следствие на капитализирана договорна лихва, начислена в повече поради увеличение на лихвения процент, дължащо се само на едностранни изменения в лихвения процент в общ размер на 1 735,01 евро.

Вещото лице е дало заключение, че Договорените условия с Анекс №1, Анекс №2 и Анекс №3 към Договор за кредит №***/2007 г. в краткосрочен аспект са по-благоприятни за кредитополучателя спрямо

първоначалните, но не и в дългосрочен аспект. Договорените условия с Допълнително споразумение от 02.02.2017 г. и Допълнително споразумение от 12.03.2019 г. към Договор за кредит №***/2007 г. са по-благоприятни за кредитополучателя спрямо първоначалните.

Договорените условия с Анекс №1, Анекс №2 и Анекс №3 към Договор за кредит №***/2008 г. в краткосрочен аспект са по-благоприятни за кредитополучателя спрямо първоначалните, но не и в дългосрочен аспект. Договорените условия с Допълнително споразумение от *** г. към Договор за кредит №***/2008 г. към датата на ИМ не са по-благоприятни за кредитополучателя спрямо първоначалните, но към датата на настоящото заключение са.

Размерът на просрочията по Договор за кредит №***/2007 г., ако по него се прилагаше първоначалният погасителен план и клаузите на първоначалния Договор за кредит е 2 310,85 евро, които представляват редовно падежирала главница в периода от 19.03.2019 г. до 19.05.2021 г. вкл.

Размерът на просрочията по Договор за кредит №***/2008 г., ако по него се прилагаше първоначалният погасителен план и клаузите на първоначалния Договор за кредит е 2 345,99 евро, които представляват редовно падежирала главница в периода от 03.05.2020 г. до 03.05.2021 г. вкл.

Ако плащанията за: 1/. Главница, съответстващи на частта на капитализираните в нея лихви, 2/. Платените суми за възнаградителни лихви върху капитализирани лихви и 3/. такси управление се отнесат като плащания за просрочени лихви (които щяха да са дължими ако не са извършвани капитализации на лихви) към датата на ИМ ще доведе до по-малък размер на дължимата главница по Договор №***/2007 г. с 2 919,57 евро. Погасените просрочени лихви ще са в размер на 1 697,11 евро, от които възнаградителните в размер на 1 213,25 евро. За периода от датата на последната капитализация до датата на ИМ са заплатени още 1 041,00 евро лихви върху капитализирани лихви и 1 018,64 евро главница, отговаряща на частта на капитализираните в нея лихви.

Ако плащанията за: 1/. Главница, съответстващи на частта на капитализираните в нея лихви, 2/. Платените суми за възнаградителни лихви върху капитализирани лихви и 3/. такси управление се отнесат като плащания за просрочени лихви(които щяха да са дължими ако не са извършвани капитализации на лихви) към датата на ИМ ще доведе до по-малък размер на

дължимата главница по Договор №***/2008 г. с 1 636,92 евро. Погасените просрочени възнаградителни лихви ще са в размер на 1 320,58 евро. За периода от датата на последната капитализация до датата на ИМ са заплатени още 1 578,10 евро лихви върху капитализирани лихви и 784,20 евро главница, отговаряща на частта на капитализираните в нея лихви.

С допълнително заключение вещото лице е посочило, че в периода от 03.11.2008 г. до 27.03.2021 г. Банката е получила възнаградителна лихва над първоначално уговорената с договора за кредит № ***/2008г. такава, определена въз основа на 12м Юрибор и 2% в размер на 8 716,87евро, като изчисленията са извършени без да се имат предвид сключените допълнителни споразумения към Договора за кредит.

Таксите за управление на кредита, които е получила Банката по Договор за кредит ***/2007 г., като се съобразят и невключените в първоначалното заключение такси посочени в допълнителна молба на ищците вх. №5806/29.05.2023 г. по описа на РС - Русе са за целият период на действие на договора до датата на ИМ 01.06.2021 г. в общ размер на 1 994,07 евро и за пет години назад, считано от датата на подаване на исковата молба 668,24евро.

Таксите за управление на кредита, които е получила Банката по Договор за кредит №***/2008г., като се съобразят и невключените в първоначалното заключение такси посочени в горната молба на ищците са за целия период на действие на договора до датата на ИМ 01.06.2021 г. в общ размер на 1233,12 евро и за пет години назад, считано от датата на подаване на ИМ 146,44 евро.

Въз основа на така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

1. По исковете с правно основание 26, ал.1 ЗЗД - да се **прогласи нищожността** на клаузите на чл. 5 от договор № ***/2007г. и на чл. 1, ал. 5, на чл. 1, ал. 6, на чл. 1, ал. 7 и на чл. 4, ал. 1 от допълнително споразумение от 12.03.2019г. към договор № 575***/2007г.

1.1. В чл. 5 от договора от 2007г. са уговорени вида и размера на дължимите от кредитополучателите такси – за разглеждане на кредита, за управление и обработка през първата и следващите години, за предсрочно погасяване и за предоговаряне на условията по договора. Ищците са се позовали на две отделни основания за нищожността на тази клауза от

договора – противоречие с добрите нрави и неравноправност. Действително не съществува законова забрана за уговаряне на подобен вид такси в договорите за банков кредит, но това не би могло да се използва от Банката, като икономически по-силна страна в договорните отношения да налага въпреки изискванията за добросъвестност и в ущърб на потребителя заплащането на необосновано високи такси, несъответстващи на предоставена услуга и с цел допълнително обогатяване наред с получаваната възнаградителна лихва. Целта на тези такси е да се покрият административните разходи на банката при предоставяне на определена услуга. Не следва да бъде допускано събирането на такси и комисиони, за които се приема, че са част от дейността на банката по предоставяне на кредита, такси и комисионни за действия, свързани с одобрение и усвояване на кредит, както и за неговото управление. В конкретния случай Банката е определила в абсолютен размер таксите – като процент върху останалата неплатена част от главницата по договора, което не дава възможност да се определи какви действителни разходи се покриват с тях. Извън текста на чл. 5 от договора също липсват данни, въз основа на които да се направи извод за естеството на предоставяните услуги срещу заплащането на тези такси. Клаузата е типова и върху нейното включване в договора потребителят безспорно не е могъл да влияе. Начинът по който е формулирана клаузата на чл. 5 дава основание да се приеме, че с нейното включване в договора би могло да се постигне недобросъвестно облагодетелстване на кредитора за сметка на кредитополучателя в който смисъл са и възраженията на ищите и изложените в тази насока подробни аргументи в исковата им молба, подкрепени и от цитираната практика на СЕС, съгласно която в спорове като настоящия, националният съд следва да извърши проверка дали финансовата институция е съобщила на потребителя достатъчно данни, за да може да се запознае със съдържанието и действието на клаузата, с която се възлага на плащането на комисионна за обработка, както и ролята ѝ в договора за кредит (цитираните в исковата молба съединени дела C224/19 и C259/19 на СЕС).

По изложените съображения следва да се приеме, че първият предявен иск се явява основателен и на двете заявени основания (противоречие с добрите нрави и неравноправност) и следва да **бъде уважен**, като се прогласи нищожността на клаузата на чл. 5 от договора от 2007г.

1.2. По отношение на чл. 1, ал. 6, на чл. 1, ал. 7 и на чл. 4, ал. 1 от

допълнително споразумение от 12.03.2019г. към договор № 575***/2007г. С това споразумение между страните е уговорено размерът на възнаградителната лихва по договора за кредит да се определя посредством плаваща компонента ПРАЙМ. Ищците считат уговореният референтен лихвен процент ПРАЙМ, че съставлява неравноправна уговорка, защото методологията, въз основа на която се променя възнаградителната лихва не отговаря на изискванията за яснота и прозрачност, регламентирани в чл. 147, ал. 1 ЗЗП, тъй като в нея са включени лихвообразуващи фактори, които един среден потребител, относително осведомен и в разумни граници наблюдателен и съобразителен не може да прецени, а за тяхната преценка се изискват специални икономически познания и опит. Промяната на цената на кредита не настъпва автоматично, а е в субективната власт на кредитора, който чрез свой вътрешен орган Комитет по активите и пасивите взема решение дали и кога да увеличи в свой интерес лихвените равнища.

Методологията на „Юробанк България“ АД за определяне на референтен лихвен процент (ПРАЙМ) по потребителски и жилищно-ипотечни кредити е подробно разгледана от вещото лице и в заключението му са посочени всички компоненти, които се включват в нея (приложение №13 към заключението). Съгласно направеният анализ на вещото лице, методологията за ПРАЙМ съдържа ясна и разписана изчислителна процедура(формула), в която се посочват видът, количествените изражения и относителната тежест на отделните компоненти. Методологията не е променяна едностранно от Банката след сключването на допълнителното споразумение, с което е въведена. На интернет страницата на Банката са публикувани методологията и размерът на референтния лихвен процент, който е въведен с нея и същата е подписана от ищците. Конкретният размер на приложимия ПРАЙМ може да се изчисли във всеки един момент въз основа на дадената формула в методологията. Референтният лихвен процент ПРАЙМ е определяема величина при заместване на индексите с техните стойности към даден момент във формулата от методологията за ПРАЙМ и след извършване на аритметичните действия, заложиени в нея. В Методологията е включена относителна тежест на всеки от посочените във формулата компоненти и същата или е фиксирана, или се определя по съответната формула. Реално приложената от Банката стойност на ПРАЙМ по Договор №***/2007 г. е: за периода от 19.03.2019 г. до 19.10.2019 г. – 1,20%, а

за периода от 19.10.2019 г. до 01.06.2021 г. – 0,65%. Видно от анализирания от вещото лице данни по движението на кредита, допълнителното споразумение от 12.03.2019г. не е довело до увеличаване на дължимата от ищците възнаградителна лихва на Банката, а до нейното намаляване, т.е. то е в техен интерес. Това обстоятелство и горепосоченият анализ не дават основания да се приемат за основателни аргументите на ищците за неравноправния характер на клаузите за въвеждане приложимостта на референтния лихвен процент ПРАЙМ, още по-малко на конкретно посочените по-горе отделни клаузи от споразумението, с които е предвидена възможност за Банката да променя размера на дължимите месечни вноски при промяна в някой от съставните компоненти на ПРАЙМ.

По изложените съображения следва да се отхвърли като **неоснователен** искът за прогласяване нищожността на горепосочените три клаузи от допълнителното споразумение от 12.03.2019г. към договор № 575***/2007г.

2. По иска с правно основание чл. 55, ал.1 пр.1 ЗЗД – за установяване недължимостта на сумата от 7108,19 евро, съставляващи капитализирани към главницата редовни, просрочени и наказателни лихви след сключването на Анекс №2 от ***г. и Анекс № 3 от ***г. към договор № ***/2007г.:

С посочените два анекса страните са уговорили, че към редовната главница се прибавя вземането на банката по договора за кредит, включващо лихва върху редовната главница, просрочена лихва и наказателна лихва върху просрочената главница. Не са налице ред и условия за олихвяването на капитализирани възнаградителни и наказателни лихви, поради което и уговорките за такова олихвяване се явяват нищожни. В този смисъл е и утвърдената съдебна практика. С решение №66 от 29.07.2019г. по т.д. №1504/2018г. на II т.о. (неправилно посочено в исковата молба с № 5004) е прието, че уговорката в допълнителни споразумения към договор за кредит за прибавяне към размера на редовната главница на просрочени задължения за лихви, върху които се начислява възнаградителна лихва, представлява анатоцизъм по см. на чл. 10, ал. 3 ЗЗД, който е допустим само при уговорка между търговци, на основание чл. 294, ал. 1 ТЗ. Преструктурирането по чл. 13 от Наредба № 9 от 03.04.2008 г. за оценка и класификация на рисковите експозиции на банките и установяване на специфични провизии за кредитен риск (отм.) не представлява предвидена в наредба на БНБ възможност за

олихвяване на изтекли лихви по чл. 10, ал. 3 ЗЗД. Олихвяването на просрочено задължение за такси, вкл. чрез прибавяне на таксата към главница по кредит, върху които се начислява възнаградителна лихва, не представлява анатоцизъм по см. на чл. 10, ал. 3 ЗЗД.

Съгласно заключението на вещото лице, общият размер на сумите, които Банката е капитализирала към главницата по Договор за кредит ***/2007г. е 7 108,19 евро, от които: договорни лихви в общ размер на 5 483,72 евро и наказателни лихви в общ размер на 483,86 евро. Капитализираната главница е в размер на 916,27 евро, а капитализираните такси в размер на 224,34 евро. Т.е. капитализираните лихви са в общ размер на 5967,58 евро. В исковата молба изрично е посочено, че претенцията касае недължимостта на капитализирани „редовни, просрочени и наказателни лихви“, а не на такси и главница. Поради това недопустимо се явява изменение на исковата претенция по основание и размер, т.е. увеличаване на размера и прибавяне на ново основание – такси, поради което следва да се приеме, че допуснатото изменение е само по отношение на размера на първоначалната искова претенция, касаеща единствено капитализирани лихви. Недействителността на уговорките за капитализиране на лихви сама по себе си не води обаче до тяхната недължимост. Те са недължими като част от главницата по договора и е недопустимо тяхното олихвяване, но остават дължими като лихви, каквото качество са имали преди недействителните уговорки в анексите. Доколкото в исковата молба няма наведено друго основание за недължимостта на тези лихви освен недопустимото им капитализиране, няма основание да се приеме, че предявеният установителен иск се явява основателен и същият **следва да бъде отхвърлен**.

3. По иска за осъждане на ответната банка да **заплати** на ищеца Б. Й. Т. сумата от 1340,88евро, представляваща заплатена от него в периода от м. 05.2016г. до м.04.2021г. договорна лихва върху капитализирани без правно основание към главницата по договор за кредит № *** от 28.11.2007г. редовни, просрочени и наказателни лихви. По изложените по-горе съображения следва да се приеме, че недопустимо с молба на ищите (вх. №***/29.05.2023г.) е прибавено като основание и начислени лихви върху капитализирани такси, каквато формулировка в първоначалната претенция не е имало. Поради това следва да се приеме, че е налице допустимо изменение само в размера на исковата претенция, независимо от протоколното

определение на съда по чл. 214 ГПК от съдебното заседание проведено на 29.05.2023г.

Според заключението на вещото лице (т.5.1), договорната лихва, която Банката е получила по Договор за кредит ***/2007г. за периода от 01.06.2016 г. до 01.06.2021 г. върху капитализираните към главницата на 24.01.2012 г. договорна и наказателна лихва в общ размер на 2 073,79 евро е 463,32 евро, а договорната лихва, която Банката е получила по същия договор и период върху капитализираните към главницата на *** г. договорна и наказателна лихва в общ размер на 3 894,09 евро е 877,53 евро или общо получената лихва върху капитализираните лихви за заявения период е **1340,85евро**. По изложените по-горе съображения за недействителността на клаузите за капитализация на лихви, следва да се приеме, че този осъдителен иск на ищеца се явява основателен и **следва да бъде уважен**. Същият е предявен за период от пет години преди депозирание на исковата молба, поради което съдът не дължи преценка за изтекла в полза на ответника погасителна давност, каквото възражение е направил ответникът.

4. По осъдителния иск на ищеца за сумата от **678.24 евро**, съставляващи платени през периода от 29.05.2016г. до 19.02.2020г. такси за управление по чл. 5 от договор № *** от 28.11.2007г.: съгласно изложеното по-горе за недействителност на чл. 5 от договора, следва да се приеме, че платените по силата на този текст такси за администриране на кредита са недължими и подлежат на връщане. Според заключението на вещото лице (т.6.1), таксите за управление на кредита, които е получила Банката по Договор за кредит ***/2007 г. са за целият период на действие на договора до датата на ИМ 01.06.2021 г. в общ размер на 1 315,83 евро, а за пет години назад, считано от датата на подаване на исковата молба 0 евро. Следователно предявеният иск следва да се отхвърли изцяло **като неоснователен** поради липсата на платени за посочения период такси в полза на банката.

5. По иска да се прогласи нищожността на клаузите на чл. 5 от договор № ***/2008г. и на чл. 1, ал. 5, на чл. 1, ал. 6, на чл. 1, ал. 7 и на чл. 4, ал. 1 от допълнително споразумение от ***г. към договор № ***/2008г.

5.1. Клаузата на чл. 5 от договор № ***/2008г. е идентична с клаузата на чл. 5 от договора за кредит ***/2007 г., поради което и по изложените вече по-горе съображения същата следва да се приеме за недействителна поради нарушаване на добрите нрави и поради неравноправния ѝ характер и

предявеният иск да бъде в тази част **уважен**.

5.2. С допълнително споразумение от ***г. към договор № ***/2008г между страните е уговорено размерът на възнаградителната лихва по договора за кредит да се определя посредством плаваща компонента ПРАЙМ. Оспорените клаузи от споразумението също са идентични с тези обсъденото по-горе по споразумение към договора кредит ***/2007 г., и по изложените вече съображения, приложими и към това споразумение няма основание да се приеме, че са нищожни. В тази част исковата претенция следва да се остави **без уважение**.

6. По иска за недължимостта на 8206,50 евро, съставляващи капитализирани към главницата редовни, просрочени и наказателни лихви, прибавени към главничния дълг след сключване на Анекс 1 от ***г. и Анекс №2 от ***г. По изложените по-горе съображения за аналогичната претенция, но по другия договор от 2007г., не са налице основание да се приеме, че тези суми са недължими. Видно от заключението на вещото лице (т.4.2), общият размер на сумите, които Банката е капитализирала към главницата по Договор за кредит ***/2008 г. е 8 206,50 евро, от които - договорни лихви в общ размер на 5 827,65 евро и наказателни лихви в общ размер на 370,50 евро. Капитализираната главница е в размер на 2 008,35 евро. Следователно размерът на капитализираните лихви е по-малък от посочения от ищците – 6198,15 евро, а не 8206,50 евро. Разликата е капитализирана главница. На следващо място капитализираните лихви както беше отбелязано и по-горе са недължими като главница, но са дължими като лихви, каквото качество са имали преди сключването на двата анекса към договора. В исковата молба не е наведено друго основание за недължимостта на тези лихви, поради което предявеният иск следва да бъде отхвърлен като **неоснователен**.

7. По иска за осъждане на ответната банка **да заплати** на ищеца Б. Й. Т. сумата от 1096,27 евро, представляваща заплатена от него в периода от м. 05.2016г. до м.04.2021г. договорна лихва върху капитализирани без правно основание към главницата по договор за кредит № ***/2008г. редовни, просрочени и наказателни лихви в размер на 8206,50 евро, ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното изплащане на главничния дълг: по изложените по-горе съображения за недействителността на клаузите за капитализация на лихви, следва да се приеме, че този осъдителен иск на ищеца се явява доказан

по основание. Банката недопустимо е начислявала договорна лихва върху капитализираните лихви и събраните на това основание суми подлежат на връщане. Според заключението на вещото лице по т.5.2 , по този договор на три пъти има капитализиране на изтекли лихви към главничния дълг. Договорната лихва, която Банката е получила по Договор за кредит ***/2008 г. за периода от 01.06.2016 г. до 01.06.2021 г. върху капитализираните към главницата на *** г. договорна и наказателна лихва в общ размер на 770,34 евро е **141,07 евро**, върху капитализираните към главницата на 24.01.2012 г. договорна и наказателна лихва в общ размер на 2 080,67 евро е **373,04 евро** , върху капитализираните към главницата на *** г. договорна и наказателна лихва в общ размер на 3 347,14 евро е **582,16 евро**. Общият размер на получените лихви върху капитализираните лихви за претендирания от ищците период е **1096,27 евро**, поради което тази искова претенция се явява и доказана по размер и следва да бъде изцяло **уважена**.

8. По иска за осъждане на ответната банка **да заплати** на ищеца Б. Й. Т. сумата от 8716,87евро, съставляваща платена без правно основание в периода от 03.11.2008г. до 27.03.2021г. възнаградителна лихва над първоначално уговорената с договор за кредит № ***/2008г. цена на кредита, ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на предявяване на исковата молба:

Според заключението на изготвената по делото експертиза, Банката не е спазвала договореният с чл.4 от Договор за кредит № ***/2008 г. лихвен процент в периода от 03.10.2009 г. до 26.12.2011 г. като е увеличила договорения лихвен процент с 1,90 пункта, но е спазвала лихвените нива, уговорени с анексите към него. Банката е съобразявала движението на индекса 12 месечен ЮРИБОР. Разликата между уговорената с договора и с анексите/допълнителните споразумения към договора възнаградителна лихва и реално получената от банката сумарно за целия период на действие на договора до датата на ИМ е 570,76 евро, а за период от пет години назад, считано от датата на подаване на исковата молба е 294,89 евро.

Към 01.06.2021 г. е налице задължение за редовна главница, формирано вследствие на капитализирана договорна лихва, начислена повече поради увеличение на лихвения процент, дължащо се само на едностранни изменения в лихвения процент в общ размер на 1 735,01 евро, от които: капитализирана на 24.01.2012 г. договорна лихва в размер на 1 649,24 евро и

капитализирана на *** г. договорна лихва в размер на 85,77 евро.

Действително не би могло да се приеме, че Банката е имала основание едностранно да промени, като увеличи с 1,9 пункта договорната лихва за периода. Поради това получените въз основа на това едностранно увлечение суми за договорна лихва е без правно основание. Вещото лице е изчислило платената без основание сума – 570,76 евро за целия срок на договора. Съдът не установява в настоящото производство основание, въз основа на което някоя от постигнатите между страните уговорки било то в първоначалния договор или последващо сключените анекси и споразумение, с които да се определя размера на възнаградителните и наказателни лихви да се явяват нищожни, в резултат на което да се приеме, че има и други лихви платени без основание от ищеца, включително и по отношение на въведения индекс ПРАЙМ, за който съдът е изложил по-горе мотивите си.

С допълнително заключение (задача 1) вещото лице е посочило, че като съобразява действително платената по договора от 2008г. договорна лихва и тази която би следвало да се плати при първоначалните условия на договора, без да се съобразят последващите промени по него, Банката е получила лихва в по-висок размер с 8 716,87 евро. Въпреки липсата на подробно изложени от ищцовата страна обстоятелства в исковата молба за формиране на тази претенция, то очевидно основанийето е това – посочената от вещото лице разлика и изложените едва в писмената защита на процесуалния представител на ищите възражения за недействителността на сключените анекси допълнително споразумение. След първоначалното сключване на договора са настъпили множество промени в отношенията между страните, в резултат на които се е стигнало до крайния резултат те да заплатят по-висока лихва. Не биха могли да бъдат споделени доводите на ищите съдържащи се в писмената защита на процесуалния им представител, че всички последващо сключени към договора анекси и допълнително споразумение не са породили валидни правни последици като неравноправни по смисъла на чл. 143 ЗЗП, а допълнителното споразумение от 2020г. и като осъществяващо основанийето по чл. 366 ЗЗД. С анекс №2 и споразумението са предоговаряни начинът на формиране на договорната лихва. Същият е ясно определен, лесно разбираем за средностатистически потребител, особено по отношение на уговорката на чл. 1.2 от анекс №2. Видно от заключението на вещото лице, ищецът е имал забавени плащания за договорна лихва още през

2009г., а общия размер на капитализираните лихви, както по анекс №1, така и с останалите анекси надхвърля размера на договорната лихва, която е начислена по договора в резултат на едностранното увеличаване на лихвения процент от Банката след промяна на прилаганата надбавка. Поради това не би могло да се приеме становището, че само в резултат на това неправомерно действие на кредитора, ищецът е изпаднал в затруднение да заплаща дълга си, включително е просрочил своите задължения и по договора и е бил „притиснат“ да сключи последващите анекси. Само поради обстоятелството, че Банката в периода от 03.10.2009 г. до 26.12.2011 г., е увеличила прилаганата към договорната лихва надбавка от 2 на 3,9 % не би могло да се приеме, че уговорката, съдържаща вече тази фактически прилагана надбавка е неравноправна. С чл. 1.2 от анекс №2 не се изменя друга неравноправна клауза от договора, нито се уреждат последиците от нейния неравноправен характер, за да намерят приложение цитираните разрешения на СЕС по този въпрос в писмената защита на ищцовата страна.

Поради това на посоченото основание – платена без основание възнаградителна лихва, предявеният иск не може да бъде уважен за цялата претендирана сума, а само до размер от 570,76 евро.

Доколкото тази искова претенция касае период по-дълъг от пет години преди образуване на настоящото производство, съдът следва да се произнесе и по направеното от ответника възражение за изтекла погасителна давност. В исковата молба процесуалният представител на ищите е изложил подробни съображения защо давностният срок за погасяване на тази претенция не е обвързан само от обективния критерий изтичане на определен период от време, а и от наличието на субективен – узнаването за обективирани в процесния договор неравноправни клаузи. В този смисъл е и даденото разрешение в цитираното Решение на СЕС по дело C-485/19 – „... принципът на ефективност трябва да се тълкува в смисъл, **че не допуска** национална правна уредба, според която по отношение на иск, предявен от потребител, за да му бъдат възстановени суми, неоснователно заплатени в изпълнение на договор за кредит, на основание на неравноправни клаузи по смисъла на Директива 93/13 или на клаузи противоречащи на Директива 2008/48, се прилага тригодишен давностен срок, който започва да тече от деня, в който е осъществено неоснователното обогатяване“. В конкретния случай исковата претенция не произтича от неравноправна клауза (по делото не е

установено основание/клауза за едностранното увеличаване в периода 03.10.2009 г. до 26.12.2011 г. на договорения лихвен процент с 1,90 пункта), но по отношение на нея също следва да намери приложение даденото по-горе разрешение, доколкото няма основание да се приеме, че ищецът е разбрал за тази промяна по-рано и е бил достатъчно осведомен за правата си като потребител. По тези съображения направеното от ответника възражение следва да се приеме за неоснователно.

По изложените съображения предявеният иск следва да бъде **уважен до размера от 570,76 евро**, а до пълния предявен размер от **8716,87 евро** **отхвърлен** като неоснователен.

9. По иска за осъждане на ответната банка **да заплати** на ищеца Б. Й. Т. сумата от 146.44 евро, съставляваща платена през периода от 02.06.2016 до 21.08.2020г. без правно основание такса за управление на кредита по чл. 5 от договор за кредит № ***/2008г.:

Съгласно първоначалното заключение на вещото лице (т.6), за периода от пет години преди образуване на делото, т.е. след 02.06.2016г., Банката не е получавала такси за управление на кредита по чл. 5 от договора. С допълнително заключение вещото лице е съобщило молба на ищцовата страна с приложени в нея данни за платени от тях такси на банката и е посочило, че размерът на същите за период от пет години преди образуване на производството е 146,44 евро. В обстоятелствената част на заключението обаче е посочено естеството на тези такси – такси при просрочие, месечни такси за обслужване на сметка, такси за активиране/деактивиране на SMS известяване и такса за оценка на кредитоспособността при предоговаряне. С оглед на това не би могло да се приеме, че тези такси имат характера на такива уговорени в чл. 5 от договора, чиято недействителност е призната. Същите произтичат от други основания, евентуалната недействителност на които не би могла да се съобрази, доколкото исковата претенция е ясно очертана по основание и размер – „такси за управление на кредита по чл. 5 от договора“. По тези съображения този иск също следва да бъде оставен отхвърлен като **неоснователен**.

При това разрешение на предявените искове, съдът не следва да се произнася по направеното от ответника възражение за прихващане, доколкото не се е сбъднало условието за това – уважаване на предявените отрицателни установителни искове за недължимостта на договорни лихви.

За пълнота на изложеното настоящият съдебен състав намира за необходимо да посочи, че начинът по който са формулирани множество различни по основание и размер иски претенции по всеки един от двата договора не дава възможност да се постигне яснота в отношенията на страните, включително и за останалия период за изпълнение на договорите, не дава възможност и за пълно уреждане на отношенията им до завеждане на делото. До голяма степен и предявените иски по своето естество взаимно изключват възможността за пълното им уважаване, доколкото това би довело като резултат неоснователното обогатяване на ищите. Така например по договора от 2008г. се претендира едновременно осъждане на ответната Банка за недължимо платена договорна лихва и същевременно да се признае, че не е дължима договорната лихва, която е капитализирана към главничния дълг.

По разноските:

Ищите са представили списък на разноски (стр. 531 от делото и към молба вх. №***/07.09.2023г.), съгласно който са направили разноски по делото за държавни такси, адвокатско възнаграждение и вещо лице в общ размер на 12651,52лв., от която сума 9093,74лв. е адвокатското възнаграждение платено по представен договор за правна помощ и два анекса към него. Тези разноски не са диференцирани по отделните иски претенции, поради което съдът приема, че разноските по всеки иск се равняват на заплатената държавна такса за него и 1/9 част от адвокатското възнаграждение, а разноските за вещо лице и разноските свързани с депозиране частни жалби и изготвяне на преписи са относими към всички иски. С оглед вида на спора, съдът следва да съобрази дадените указания за определяне на разноските по иски на потребители, съдържащи се в цитираното от процесуалния представител на ищите Определение №366 от 16.08.2022г. по ч.гр.д.№***/2022г. и съединени дела ***/19 и ***/19 на СЕС (че не се допуска правна уредба, която позволява част от процесуалните разноски да се възлагат върху потребителя в зависимост от размера на недължимо платените суми, които са му били върнати вследствие на установяването на нищожност на договорна клауза поради неравноправния ѝ характер). Именно въз основа на тези указания следва за всеки изцяло или частично уважен иск на ищите да се присъдят всички разноски относими към него – държавна такса и пропорционална част от адвокатското

възнаграждение. Направените общо за всички искове разноси – за вещо лице и администриране на делото по изложените съображения следва да се присъдят изцяло, предвид уважаване на част от исковите претенции. За отхвърлените изцяло иски претенции разноските следва да останат за сметка на ищите. Също по съображения изведени от посочените по горе указания на ВКС и СЕС, в тежест на ищите не следва да бъде възлагана пропорционална част от направените от ответника разноси по делото, още повече, че те не биха могли по никакъв начин да бъдат диференцирани по отделните иски претенции. По изложените съображения от претендираните от ищите разноси следва да им се присъди сумата от 7317,30лв.

Така мотивиран, районният съд

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА нищожността на чл. 5 от договор № ***/2007г., сключен между „Алфа Банк – Клон България“ с правопреемник „**Юробанк България**“ АД, с ЕИК000694749, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Околовръстен път“ №260 и **Б. Й. Т. ЕГН******* с постоянен адрес гр. Русе, ***** и **К. М. Т. ЕГН******* с постоянен адрес гр. Русе, ***** , поради противоречие с добрите нрави и неправомерност.

ОТХВЪРЛЯ предявения от **Б. Й. Т. ЕГН******* и **К. М. Т. ЕГН******* срещу „**Юробанк България**“ АД, с ЕИК000694749 иск за прогласяване нищожността на чл. 1, ал. 5, на чл. 1, ал. 6, на чл. 1, ал. 7 и на чл. 4, ал. 1 от допълнително споразумение от 12.03.2019г. към договор № ***/2007г., като неоснователен.

ОТХВЪРЛЯ предявения от **Б. Й. Т. ЕГН******* и **К. М. Т. ЕГН******* срещу „**Юробанк България**“ АД, с ЕИК000694749 иск за установяване недължимостта на сумата от **7108,19 евро**, представляващи капитализирани към главницата редовни, просрочени и наказателни лихви с Анекс №2 от ***г. и Анекс № 3 от ***г. към договор № ***/2007г., като неоснователен.

ОСЪЖДА „**Юробанк България**“ АД, с ЕИК000694749 да заплати на **Б. Й. Т. ЕГН******* сумата от **1340,88 евро** договорна лихва върху капитализирани без правно основание към главницата по договор за кредит № ***/2007г. редовни, просрочени и наказателни лихви, ведно със законната

лихва върху нея, считано от 01.06.2021г. до окончателното изплащане на главницата.

ОТХВЪРЛЯ предявения от **Б. Й. Т. ЕГН******* срещу „Юробанк България“ АД, с ЕИК000694749 иск за заплащане на **678.24 евро**, съставляващи платени през периода от 29.05.2016 до 19.02.2020г. такси за управление по чл. 5 от договор № *** от 28.11.2007г.

ПРОГЛАСЯВА нищожността на чл. 5 от договор № ***/2008г., сключен между „Алфа Банк – Клон България“ с правоприемник „Юробанк България“ АД, с ЕИК000694749 и **Б. Й. Т. ЕГН******* и **К. М. Т. ЕГН*******, поради противоречие с добрите нрави и неравноправност.

ОТХВЪРЛЯ предявения от **Б. Й. Т. ЕГН******* и **К. М. Т. ЕГН******* срещу „Юробанк България“ АД, с ЕИК000694749 иск за прогласяване нищожността на чл. 1, ал. 5, на чл. 1, ал. 6, на чл. 1, ал. 7 и на чл. 4, ал. 1 от допълнително споразумение от 12.03.2019г. към договор № № ***/2008г., като неоснователен.

ОТХВЪРЛЯ предявения от **Б. Й. Т. ЕГН******* и **К. М. Т. ЕГН******* срещу „Юробанк България“ АД, с ЕИК000694749 иск за установяване недължимостта на сумата от **8 206,50 евро**, представляващи капитализирани към главницата редовни, просрочени и наказателни лихви с Анекс №1 от ***г., Анекс №2 от ***г. към договор № ***/2008г., като неоснователен.

ОСЪЖДА „Юробанк България“ АД, с ЕИК000694749 да заплати на **Б. Й. Т. ЕГН******* сумата от **1 096,27 евро** договорна лихва върху капитализирани без правно основание към главницата по договор за кредит № ***/2008г. редовни, просрочени и наказателни лихви, ведно със законната лихва върху нея, считано от 01.06.2021г. до окончателното изплащане на главницата.

ОСЪЖДА „Юробанк България“ АД, с ЕИК000694749 да заплати на **Б. Й. Т. ЕГН******* сумата от **570,76 евро** съставляваща платена без правно основание в периода от 03.11.2008г. до 27.03.2021г. възнаградителна лихва над първоначално уговорената с договор за кредит № ***/2008г. цена на кредита, ведно със законната лихва върху нея, считано от 01.06.2021г. до окончателното изплащане на главницата.

ОТХВЪРЛЯ предявения от **Б. Й. Т. ЕГН******* срещу „Юробанк България“ АД, с ЕИК000694749 иск за заплащане на сумата **над**

570,76 евро до 8 716,87 евро, съставляваща платена без правно основание в периода от 03.11.2008г. до 27.03.2021г. възнаградителна лихва над първоначално уговорената с договор за кредит № ***/2008г. цена на кредита, като неоснователен.

ОТХВЪРЛЯ предявения от **Б. Й. Т. ЕГН******* срещу „Юробанк България“ АД, с ЕИК000694749 иск за заплащане на сумата от **146,44 евро**, съставляваща платена през периода от 02.06.2016 до 21.08.2020г. без правно основание такса за управление на кредита по чл. 5 от договор за кредит № ***/2008г., като неоснователен.

ОСЪЖДА „Юробанк България“ АД, с ЕИК000694749 със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Околовръстен път“ №260 да **заплати** на **Б. Й. Т. ЕГН******* с постоянен адрес гр. Русе, ***** и **К. М. Т. ЕГН******* с постоянен адрес гр. Русе, ***** сумата от **7317,30лв.** разноси за настоящото производство.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Окръжен съд - Русе в двуседмичен срок от съобщаването му на страните.

Съдия при Районен съд – Русе: _____